

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och
associationsrätt
103 33 Stockholm

Ju.L1@regeringskansliet.se

Yttrande
Ju2015/1889/L1

Stockholm 2015-11-30

En översyn av årsredovisningslagarna (SOU 2015:8)

Svensk Försäkring har getts möjlighet att yttra sig över ovan angivna utredningsbetänkande.

I betänkandet föreslås att den nuvarande årsredovisningslagen¹ (ÅRL) ersätts med en ny lag med ny redaktionell utformning. Dessutom ersätts ÅRFL² (och ÅRKL³) av nya lagar. Det införs också en särskild lag om delårsrapporter.

Svensk Försäkring anser att utredningens förslag har bidragit till att lagarna har blivit mer överskådliga och användarvänliga med ett modernare språk. Emellertid har regeringens proposition baserad på förslagen i utredningens delbetänkande och den alldeles nyligen genomförda riksdagsbehandlingen av propositionen väckt ett antal frågor om den fortsatta beredningen av slutbetänkandet och i vilken mån betänkandets förslag kommer att läggas till grund för den kommande lagstiftningen. Vi har därför svårt att göra en bedömning av lagarnas slutliga utformning.

I sammanhanget vill vi också uppmana lagstiftaren att gå ett steg längre för att göra ÅRFL än mer användarvänlig genom att göra en konsoliderad version. De synnerligen frekventa hänvisningarna till ÅRL gör lagen mycket svårläst. Vi föreslår att ÅRFL i stället utformas som en heltäckande självständig reglering för försäkringsföretagens redovisning, utan hänvisningar till ÅRL.

Vi har följande synpunkter.

1.1 Förslag till årsredovisningslag (2016:000) - Strategiskt andelsinnehav

I utredningen föreslås att det som i Redovisningsdirektivet⁴ och de nyligen antagna ändringarna i ÅRL beskrivs som ägarintresse, ska betecknas strategiskt

¹ Årsredovisningslag (1995:1554)

² Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

³ Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

⁴ Europaparlamentets och Rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag

andelsinnehav i ÅRL. Direktivet skiljer på intresseföretag och ägarintresse. I Redovisningsutredningens delbetänkande gjordes bedömningen att det är problem att införa begreppet ägarintresse i svensk rätt då detta används i flera olika direktiv och kan ha olika innebörd.

Svensk Försäkring anser att en ändring till begreppet strategiskt andelsinnehav inte utgör någon nämnvärd förbättring av den bekymmersamma situation som den redan genomförda ändringen i ÅRL medfört i svensk lagstiftning. Såväl ägarintresse som strategiskt andelsinnehav medför tolkningssvårigheter vad gäller gränsdragningen mot intresseföretag. Vi ifrågasätter således syftet med det nya begreppet som inte har någon motsvarighet i IFRS, som endast omfattar dotter- och intresseföretag samt samarbetsarrangemang.

Enligt IFRS (IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint ventures) anses ett innehav om minst 20 procent av rösterna ge ett betydande inflytande och innehavet utgör därmed ett intresseföretag, såvida annat inte klart kan påvisas. Omvänt gäller att ett innehav om mindre än 20 procent av rösterna inte anses ge ett sådant betydande inflytande (och innehavet blir således inte ett intresseföretag), såvida inte ett sådant inflytande klart kan påvisas. Det är således tydligt att presumptionsregeln verkar åt båda hållen.

I utredningens förslag framgår detta inte alls lika tydligt. Genom konstruktionen att först definiera vad som utgör ett strategiskt andelsinnehav (med en enkelriktad presumptionsregel) och sedan gå vidare till bland annat definitionen av intresseföretag (som också innehåller en enkelriktad presumptionsregel) återstår som en restpost sådana 20-procentiga andelsinnehav där en ägare har en varaktig förbindelse men *inte* kan utöva ett betydande inflytande. Definitionen av intresseföretag i IFRS överlappar således definitionen i ÅRL på ett svårförståeligt sätt, vilket kan skapa praktiska tillämpningsproblem.

Det framgår heller inte av förslagen till nya ÅRL hur sådana strategiska andelsinnehav som inte utgör intresseföretag, gemensamt styrda företag eller dotterföretag ska värderas och redovisas eller hur de ska konsolideras i koncernredovisningen.

1.3 Förslag till lag (2016:000) om årsredovisning i försäkringsföretag

I 6 kap 7 § andra stycket används begreppet ömsesidiga skade- och livförsäkringsbolag *som får dela ut vinst*.

- ”– i ömsesidiga skadeförsäkringsbolag och ömsesidiga livförsäkringsbolag som får dela ut vinst samt försäkringsföreningar som får dela ut vinst föras mot Balanserad vinst eller förlust, och
- i ömsesidiga livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst och livförsäkringsföreningar som inte får dela ut vinst föras mot Andra fonder.”

Svensk Försäkring avstyrker att denna kategorisering införs. Vi anser att det är felaktigt att i lagtext hänvisa till två olika slags kategorier av ömsesidiga bolag, som får respektive inte får dela ut vinst. Ett ömsesidigt bolag ägs av försäkringstagarna och kan per definition inte ”dela ut vinst”. Det följer av de associationsrättsliga grunderna för ömsesidiga bolag där syftet med verksamheten är att uppfylla försäkringstagarnas behov av försäkringsskydd.

Även i 4 kap 11 § som behandlar livförsäkringsföretag som får dela ut vinst synes en liknande tanke om vinstutdelande ömsesidiga bolag komma till uttryck då paragrafen i uppräknningen av poster inom eget kapital även omfattar garantikapital och förlagsinsatser, som enbart kan finnas i ett ömsesidigt bolag.

1.12 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Svensk Försäkring vill göra ett redaktionellt påpekande i föreslagen lydelse till 11 kap 38§ första stycket. Hänvisning görs till (den nya) årsredovisningslagen (1995:1554) respektive (den nya) lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Inom parentes anges de nuvarande beteckningarna på lagarna, vi antar att det i stället ska stå; *årsredovisningslagen (2016:000)* respektive *lagen (2016:000) om årsredovisning i försäkringsföretag*.

4.2 Undertecknande av årsredovisningen

I betänkandet föreslås att de nuvarande bestämmelserna om undertecknande av års- eller koncernredovisningen i stället för ett undertecknande av samtliga styrelseledamöter samt VD, ersätts med en möjlighet att färdigställa redovisningen genom ett protokollfört beslut vid styrelsemöte vid vilket samtliga styrelseledamöter och VD deltar.

Svensk Försäkring välkomnar alla åtgärder som leder till att underlätta proceduren för påskrift. Med utredningens förslag uppstår dock en osäkerhet kring vilken dag årsredovisningen ska anses vara färdigställd.

Enligt utredningens förslag ska årsredovisningar som färdigställs genom ett styrelsebeslut innehålla uppgift om vilken dag styrelsemötet hållits, medan förfarandet formuleras på ett delvis annat sätt i författningskommentarerna. Där anges det att beslutet att anta årsredovisningen ska protokollföras och att det bör tydliggöras att årsredovisningen anses färdigställd redan genom styrelsebeslutet. Protokollet ska undertecknas och justeras enligt allmänna principer. Vidare anger författningskommentarerna att i och med att protokollet är färdigställt så anses också årsredovisningen vara färdigställd. Datum för när styrelsemötet hölls och när styrelseprotokollet blev färdigställt kan i praktiken skilja sig åt, vilket skapar en viss osäkerhet kring frågan om vid vilken tidpunkt redovisningen anses fått sin slutliga form.

4.4 Meddelande om brister i redovisningshandlingarna

I betänkandet föreslås att en underrättelse från Bolagsverket om brister i redovisningshandlingar som i vissa fall ska skickas till bolaget innan förseningsavgift tas ska, förutom med post, ska kunna skickas med e-post, med tjänsten Mina meddelanden eller på annat lämpligt sätt.

Vi ser fördelar med det förslag som utredningen föreslår. Svensk Försäkring förespråkar i andra sammanhang att lagstiftningen ska vara teknikneutral. E-post är både enklare och billigare men vi vill i sammanhanget påpeka att förfarandet förutsätter att bolaget har fått tillräcklig information om vad ändringen kan

innebära och lämnat ett tydligt medgivande till detta. Detta bör framgå av lagtexten och inte enbart av förarbetena.

5 Elektronisk ingivning av årsredovisningen

Utredningen hänvisar till Uppgiftslämnarutredningen som föreslår ett gemensamt elektroniskt system med formatet XBRL för såväl företag som myndigheter. Det gemensamma verktyget skall även göra det möjligt för myndigheter att återanvända informationen som lämnats in av företag. För att detta ska vara möjligt krävs att valmöjligheterna vid rapportering begränsas och att uppgifterna som lämnats in skall vara mer enhetliga.

Svensk Försäkring välkomnar initiativ som gör det möjligt för företag att underlätta och effektivisera inlämnandet av redovisningsuppgifter. Dock vill vi påpeka att det finns nackdelar med en allt för långtgående likriktning av de uppgifter som ska rapporteras, vilket kan leda till att företag tvingas in i en rapporteringsstruktur som inte ger en rättvisande bild av företagets ställning och resultat och heller inte en korrekt jämförbarhet. Av bl.a. detta skäl bör ett elektroniskt system endast fungera som ett frivilligt alternativ men inte bli tvingande för företagen.

6.1 Indelningen av tillgångar, avsättningar och skulder i kortfristiga och långfristiga poster

I betänkandet föreslås att noterade företag samt koncernföretag, som omfattas av en koncernredovisning som upprättats enligt de IFRS som EU-kommissionen har antagit, ska ges möjlighet att i balansräkningen dela in omsättningstillgångar och anläggningstillgångar respektive skulder och avsättningar i kortfristiga och långfristiga poster i syfte att möjliggöra en bättre anpassning till internationella redovisningsstandarder. Svensk Försäkring ser det som positivt att en sådan möjlighet införs.

Dock verkar det som att det har uppstått en tänkbar regelkonflikt mellan årsredovisningslagarna ÅRL och ÅRFL gällande det nya lagförslaget, då hänvisningar saknas mellan lagarna. Nya ÅRL tillåter nämligen att andra företag som omfattas av en koncernredovisning som har upprättats med tillämpning av IFRS omfattas av de nya bestämmelserna. Ett sådant företag skulle kunna vara ett försäkringsföretag som är ett dotterföretag till ett moderföretag vilken omfattas av ÅRL och IAS-förordningen. Vi anser dock att det bör förtydligas om försäkringsföretag ska omfattas av den nya bestämmelsen.

6.2 Redovisning enligt kapitalandelsmetoden i årsredovisningen

I betänkandet föreslås att noterade företag samt koncernföretag som omfattas av en koncernredovisning upprättad enligt de IAS/IFRS som EU-kommissionen har antagit, ska kunna tillämpa kapitalandelsmetoden beträffande andelar i dotterföretag vid upprättande av sin årsredovisning, om det är förenligt med god redovisningssed.

Svensk Försäkring tillstyrker förslaget att företagen ges en valmöjlighet att använda kapitalandelsmetoden i årsredovisningen. För försäkringsföretag är det en särskild fördel att kunna använda kapitalandelsmetoden då det är en värdering som

bättre överensstämmer med hur vissa dotterföretag värderas i balansräkningen för solvensändamål (Solvens II).

10.6 Vissa frågor om finansiella företags redovisning

I utredningen föreslås att försäkringsbolag som drivs i aktiebolagsform och som får dela ut vinst *inte ska*, vid upprättande av koncernredovisning, behöva upplysa om fördelningen av koncernens eget kapital på bundet och fritt.

Svensk Försäkring tillstyrker förslaget. Att se över lagstiftningen och rensa bort krav som inte längre fyller någon funktion är alltid positivt. I samband med att kravet tas bort så närmar sig gällande rätt även IFRS, som inte innehåller några regler om vad som utgör bundet respektive fritt eget kapital för koncernen.

Svensk Försäkring

Eva Erlandsson

Karin Chenon